

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษารูปแบบการบริโภคและการออมของครัวเรือน
ในจังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน

นางสาวปิยนุช ตู่แก้ว

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.ดร. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

ประธานกรรมการ

รศ. พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์

กรรมการ

อ. กนต์สินี กันทะวงษ์วาร

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักสามประการ คือประการแรกเพื่อประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมของครัวเรือนทั้งหมดในจังหวัดเชียงราย ประการที่สองเพื่อประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย และประการสุดท้ายเพื่อศึกษารูปแบบการบริโภคและการออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย โดยการประมาณค่าใช้จ่ายและเงินออมของครัวเรือนทั้งหมด ใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดและค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง 2547 และประมาณการโดยใช้สมการถดถอย ส่วนการประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและเงินออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการออกแบบสอบถามครัวเรือนทั้งหมด 624 ครัวเรือน ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลของจังหวัดเชียงราย ประมาณการโดยใช้สมการถดถอย โดยมีปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวอธิบายคือรายได้ของครัวเรือน นอกจากนั้นแล้วยังนำเอาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยจำนวนผู้พึ่งพิง ทรัพย์สินสุทธิ เป็นปัจจัยอธิบายอื่นๆ และใช้ตัวแปรหุ่นเป็นตัวแปรอธิบายความแตกต่างระหว่างครัวเรือนในเขตและนอกเขตเทศบาล สำหรับการศึกษารูปแบบการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 624 ครัวเรือน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาระบุว่า การประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนทั้งหมดในจังหวัดเชียงรายพบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมีความสัมพันธ์โดยตรงกับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

ของครัวเรือนทั้งหมด ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนทั้งหมดในจังหวัดเชียงราย มีมูลค่ากว่าสี่หมื่นล้านบาทต่อปี ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายเพื่อการบริโภคมีค่าเท่ากับ 0.905 สำหรับการประมาณการมูลค่าการออมของครัวเรือนทั้งหมดในจังหวัดเชียงรายโดยสมการถดถอย พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมของจังหวัด

สำหรับการประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย พบว่า ครัวเรือนในจังหวัดเชียงรายมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ย 99,457 บาทต่อปี ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดการใช้จ่ายเพื่อบริโภคของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือน รองลงมาคือจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่ค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้ายของครัวเรือนคือ 0.904 และถ้าจำนวนผู้พึ่งพิงเพิ่มขึ้น 1 คน ครัวเรือนจะมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น 3,239 บาท นอกจากนั้นแล้ว ครัวเรือนในเขตเทศบาลจะมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมกกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล 2,493 บาท ในการประมาณการมูลค่าการออมนั้นพบว่า ครัวเรือนในจังหวัดเชียงรายมี การออมโดยเฉลี่ย 8,283 บาทต่อปี ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือนและจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่ค่าความโน้มเอียงการออมหน่วยสุดท้ายของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย คือ 0.100 และถ้าจำนวนผู้พึ่งพิงเพิ่มขึ้น 1 คน ครัวเรือนจะมีเงินออมลดลง 3,380 บาท ครัวเรือนในเขตเทศบาลมีจำนวน เงินอมน้อยกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาลอยู่ 3,366 บาท

ผลการศึกษารูปแบบการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของครัวเรือน คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มนมากที่สุด ครัวเรือนที่มีระดับรายได้สูงจะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ การเดินทางและค่าบริการสื่อสารและค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคมากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ ครัวเรือนในเขตเทศบาลมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามากกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล สำหรับรูปแบบการออมพบว่า ครัวเรือนที่มีระดับรายได้สูงและปานกลางส่วนใหญ่ทำการออมในรูปแบบเงินฝากในสถาบันการเงินโดยฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ หรือกับกองทุนอื่นๆ ในขณะที่ครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำส่วนใหญ่มีการออมเงินในรูปแบบการเล่นแชร์ หรือการออกเงินกู้

Independent Study Title A Study of Household Consumption and Saving
Pattern in Chiang Rai Province

Author Miss Piyanoot Tukeaw

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai Chairperson

Assoc. Prof. Porntip Tianteerawit Member

Lect. Kansinee Guntawongwan Member

ABSTRACT

This study has three objectives, firstly, to estimate the expenditure and the saving of the whole household in Chiang Rai province. Secondly, to estimate the expenditure and the saving of each household in Chiang Rai province. Thirdly, to analyze the consumption and the saving pattern of household in Chiang Rai province. Secondary time series data consisted of Gross Provincial Product and household expenditure from 1994 to 2004 of Chiang Rai province were used to estimate the expenditure equation and the saving equation utilizing regression technique. In estimation of the expenditure and the saving of each household, primary data were collected from 624 households from municipal and non-municipal areas. Regression technique was used in the estimation by supposing that the most important factor which affected household's consumption and saving was household income while other factors were the number of dependents and net asset. Dummy variable of household in municipal and non-municipal areas was also used in regression equation to explain the difference between these two groups. Descriptive statistics were used to analyze the household's consumption pattern and the household's saving pattern of all 624 households .

The result of estimating the expenditure equation of the whole household in Chiang Rai province revealed that the Gross Provincial Product was directly related to the expenditure. The consumption expenditure in Chiang Rai was approximately greater than forty millions baht per year. The marginal propensity to consume was 0.905. While the regression of the saving function showed that the Gross Provincial Product was not significantly explained saving.

With regard to the estimation of the household expenditure and the saving in Chiang Rai province, the average household's expenditure was 99,457 baht per year. The factors determining the household consumption were household income and the number of dependents. The marginal propensity to consume of household was 0.904. If the number of dependents increased by 1 person, the household expenditure increased by 3,239 baht. Further more, the household in municipal area had 2,493 bath per year of consumption expenditure greater than that of household in non-municipal area. The average household's saving was 8,283 baht per year while the main factors determining the household saving were also the household income and the number of dependents. The marginal propensity to save was 0.100. If the number of dependents increased by 1 person, the household saving decreased by 3,380 baht. The household in municipal area had 3,366 bath of saving less than the household in non-municipal area.

Considering the household's consumption and the saving patterns in Chiang Rai province, the result indicated that the household spent most for food and drink. The household of high income level had the higher expense in vehicle, transportation and communication than that of for household of the low income level. The household in municipal area spent in education more than the household in non-municipal area. For the household's saving pattern, the household of the high and middle level of income held their saving with financial institutions in terms of commercial bank deposit or mutual fund investment. While the household of low level of income held their saving in terms of sharing deposit or loan money.